

W 42

M
E
S
I
N
I
E
M
I
R
I
E

E-PARTIZANŲ
archyvas

59

Atiduck Tėvynel, ką privalai!

M E S

E-PARTIZANŲ
NEMIRĖ...
archyvas

1992

LLKS

VLSI

„Mes nemirę, mes nemirę!“ — aiši Tėviškės Monialis ir laukais, iš niūrių kalėjimo sienų ir kapų glūdumos kovojančios tautos, kovojančio lietuvių balsas ir eina jis lyg nepavargstantis amžių prašas ir byloja: — nenumarinsit, nepalaušit, lietuvių, kovojančio už laisvę ir šviesesnę ateitį; jo puseje tiesa, su juo teisingumas ir nenugalimas ryžtas laimėti. Lietuvis pasiryžęs didžiausiai aukai ir savo tikslo — laisvės siekia nesvyruodamas.

Tie tūkstančiai kapų, žinomų ar nežinomų, čia pat Tėvynėje, laukiniai ne Sibire ar kitoje nesvetainėje Raudonosios Imperijos dalyje, tie šimtai tūkstančių kenčiančių kalėjimuose, koncentracijos lageriuose ar tremtyje — ne lietuvių silpnumo požymis, ne sutikimas su okupanto diktuojama valia ar užgaidomis, ne besąlygiškas atsisakymas kovos, bet, priešingai, įrodymas lietuvių gyvybingumo, jo atkaklumo ir pasišventimo, siekiant laisvės, šviesesnio gyvenimo.

Veltui miršta ir stūgauja žvėrim okupantas, stengdamasis purvinais nagais išplėšti lietuviui iš krūtinės liepsnojančią širdį, suminti ją į purvą, kad lietuvis amžiais nesikeltų iš vergijos liūno. Bergždžiai mėgina priešas lietuvi padaryti bevaliu, be sąžinės, botago švilptelėjimo paklustančiu vergu — robotu. Lietuvis nenulenke galvos prieš pavergėją, prieš sužvėrėjusį žudiką, bet eina drąsiai sutikti ir pasveikinti naują rytą, nors šis kelias nepaprastai

sunkus ir daug pasiaukojimo reikalaujas.

... Daugelio nebėra šiandien jau mūsų tarpe, bet jų kilnios idėjos, dėl kurių įgyvendinimo jie paaukojo savo gyvybes, liks amžiais gyvos ir nemaršos. Jų kapai ir kryžiai rūščiai šiandien byloja: — savo kraujo auka mes suteikėme Lietuviai gyvenimą, o jis privalo jį apginti ir išsaugoti! Kalėjimuose, koncentraciniuose, tremtyje iškaukinti, skausmo kupini veidai ir Tėvynės ilgesiu degančios akys už save kalba: — kova nebaigta! Lietuvis gyvas ir nenugalėtas. Lietuvis pajėgs išlaikyti Lietuvos laisvę ir gerovės raktą savo rankose!

Ašaromis ir krauju garuojanti mūsų žemė, sukaustyta ir mindžiojama svetimųjų, naikinama ir draskoma, bet išdidi ir graži savo kančioje, gyvenimo viltim ir pasitikėjimu alsuoja: — aš gyva! Aš kelsiuos! Ta pati žemė ugaingai prabyla: — būkite prakeikti judos, prisiplakėtliai ir veidmainiai, mintantieji savo tautiečių krauju!.. Lietuvos laukia šviesus, gyvybe ir grožiu pulsuojančias gyvenimas... Jūs nepajėgsite tam pastoti kelio ir sutrukdyti Lietuvos Prisikėlimo.

Lietuvių tautos didvyriškoji kova, jos pavyzdžio neturintis pasiaukojimas, kuris reiškiasi ne vien tik ginklo kova, bet ir laisvo žodžio jėga, įgalina išleisti šį leidinį. Ne vienas, kurio kūryba šiame leidinyje spausdinama, jau paaukojo savo gyvybę ant Tėvynės laisvės aukuro, bet jų mintys niekad neprivalo mirti ir tebūna jos kiekvienam Lietuviai šviečiančiu kelrodžiu, užbaigiant jų pradėtą žygi.

PAVERGTAI TĒVYNEI

Supančiota, maištaujančia jaunystē
Ir karštie širdim, trokštančia kovū,
Mes tav, Tēvyne, pasiaukoti drīstam,
Paraudusiai nuo gēdos, kraujū.

Nel Nesušaldys Sibiras mūs kraujo.
Ištīrps jls pats mūs keršto ugnijē.
Kol neatnešim žemei ryto naujo,
Mes nenurimsim — ryžtas širdijē.

Mes pasiryžome jaunystēs šuollais
Papuostī žemei pergalēs žiedais,
Tegu jau niekad mūs gimtīnēs kloniais
Pavasaris kraujuotas neatēis.

Tegu jau niekad nebestūgaus vējas
Kieme gīmtajam, rūtīose sesers.
Mes tikīme — mūs viltys ir idējos
Su naujo ryto saule laimē gers.

Ir vēl, Tēvyne, tavo liūdņā veidā
Nušviesīme mes džlaugsmo spīdullais,
O tie, kurie šīandien tave apleido,
Sugēdinti žemai akis nuleis.

TĖVYNEI

Tu vėlei prie manęs, tokia pavargusi, išblyškusi...
Akyse — liūdesys, o lūpos verkiančios.
Sakyk, sakyk, kuo man padėti Tau,
Kad būtų lengvas Tavo keltas ir tos kančios?

Aš nieko neturiu — nei delmantų, nei aukso,
Nei mižino jėgų tironams išblaškyti...
Gal veltui, Tėviške, Tu ties manim suklypusi,
Gal veltui Tavo akys vėl rasoms sidabro švyti?...

Praėjusi kalvarijas ir tyrlaukius ir kryžkeles
Tu vėlei nevilty, Tu vėl per gruodą...
Išblėsusioms viltims, be džiugesio jaunystės, —
Tokia, tokia, kaip mes, į nežinią įpuoie.

Ir vėl Tu prie manęs, tokia pavargusi, išblyškusi;
Akyse — liūdesys, o lūpos verkiančios...
Mes duosim Tau jėgų ir amžiną jaunystę,
Tik eikime į šviesumas, mus kviečiančias.

LIETUVAI

Melsvaakė, jauna, paleidus kasas,
Juokiesi Dabysa ir šypsais Nerim,
Per Nemuną rytą brendi basa
Į jūrą, į Baltiją žaist su vilnim.

Ir tokią, šalie, aš myliu Tave,
Kalnus Tavuosius, apleistas pilis,
Pakrypusius kryžius, pirkias senas,
Stelvartą gilią Tavojoje širdy.

Aš myliu Tave, ar šypsaisi, verki,
Ar prispausta vargų aimanoji.
Ir kaip kantriai Tu sunkią daliai neši,
O Tėvyne, o žeme gimtoji...

Tave protėviai amžiais apgynė,
O vaikai Tau išbučiavo rankas.
Jei reikės — paaukosiu gyvybę
Tavai, šalie, o brangi Lietuva...

(„ M G “)

62 ad

MES NEMIRĘ

„Mes nemirę, mes nemirę!“ —

Naktį juodą, žiaurią, gilią

Kelias aukos iš kapų.

Nužudyti, nukankinti

Skelbia garsiai vieną mintį

Dar gyvais balsais žmonių:

„Mes nemirę, mes nemirę!

Laukiame laisvės atgimimo

Sutemų pilnoje šaly, —

Dar ir Sibiro ledynėj,

Toje lagerių tėvynėj,

Mes gyvi, mes dar gyvi!

Mes nemirę, mes nemirę,

Jei pajėgiam naktį gilią

Atsikelti iš kapų!...“

.....

Eina, slenka minčių minios,

Žemė virsta kapinynais, —

Aidi tūkstančiai balsų:

„Mes nemirę, mes nemirę!“

(„ L V “)

63

A ž u o i a s

X

X X

Čia mūsų ežerai sidabro tyro kupini,
 Čia iš dainų ir pasakų stiprybę rinkom,
 O vieškeliais... o vieškeliais išvarė brolius
 svetimi, —
 Nuo ašarų beržai tą dieną linko...

Kas vakarą... kas vakarą į širdį skausmas lankosi
 Ir negirdėt dainų ties Baltija ir Nemunu,
 Ir žemė nesava, o vargo rankos
 Auksinį gūdą atėjūnai semia,

Ten Sibiro laukuos ir talgoj neįžengiamoj
 Nuo ilgesio ir ašarų siela apkarto.
 Atsimena, žydėjo sodai kas pavasarį palangėj,
 Žaliavo topoliai ties kiemo varlais...

Bet niekas neišsems — liks ežerai sidabro kupini,
 O vieškeliais... o vieškeliais dar broliai grįš...
 Sunki dalis, bet, nepalūžus varganam kely,
 Mus vėl pažadins laisvės spindulys.

(„ L V “)

63a

È. g l i s

x
x x x

Su automatu rankoj,
Su ryžtumu širdy
Liekuos tėvų šaly,
Ar gėlės žydi lankoj,
Ar viesulai, ar pūgos
(Širdis jų nepabūgo),
Ar taj perkūnai trankos.

Mama juk išmokino,
Kaip Tėviškę mylėt,
Jėgų jai negailėt,
Kaip mirti dėl Tėvynės...
Čia vieškeliai pilki
Jos kojom numinti —
Čia motinos gimtinė.

Likimas tad Tėvynės —
Taip pat man lemtis...
Jau baigias jos naktis, —
Žara matyt, vaikinai!
Ir, dingstant jos kančiom,
Sutviks naujom spalvom
Gyvenimas Tėvynės.

.....

Su automatu rankoj,
Su ryštumu širdy
Budžiu tėvų šaly,
Nors nebežydi lankos.
Mama juk išmokino
Nelikt verguos Tėvynės,
Tad viesulai tetrankos!

(„ P R R “)

E-PARTIZANŲ
archyvas

POGRINDŽIO ŽODIS

Kovos dvasia kad nenublanktų,
 Nauja jėga bet pasirodyt,
 Visus dorus tautiečius lanko
 Lietuvių pagrindinis žodis.

Slaptųjų eglių glūdumoje,
 Kovų šešėlius pagimdymas,
 Jis eina skelbt lietuvių tautai,
 Kad sutamos bus išblaškytos.

Kad greit tauta iš miego kelsis,
 Kad aušta jau diena į šventę,
 Kad laisvė į duris tuoj belsi.
 — Pakilk, lietuvi, lik šlois kentęs!

Žiūrėk! — ugninės laisvės žaros
 Jau apima dangaus žydrybę,
 Piktai šešėliai žeme driekias —
 Danginas, ir visoje Tėvynėj

Tik skamba trankios karo dainos,
 Girdėt trimital, dunda būgnai,
 Tai plečias pagrindinio žodžio
 Mėbios Laisvės Kovos Ugnys!

VĒLINĒS MIŠKE

Nejučiomis įsiskverbė į mano klausą
Tie tonai šturpūs gedulo raudos,
Ir, plaukdami tartum procesija ilgiausią,
Ausyse skamba jie be pallovos.

Girdžiu Šopeno gedulingą maršą,
Girdžiu egzekvijų gūdžias glesmes,
O vėjas mano plaukus taršo,
Ir šaltos rasos byra ant manęs...

Ir stoviu aš — karys — miške — vienplaukis,
Klausau, ką kalba vėlinių chore protėvių
dvasia:

Ne mirčiai, ne — gyvenimui mane ji šaukia,
Gyvenimui, kuris ir mirtį daro nebalsia.

Ir tūkstančiai balsų, vienu didžiu balsu pavirte,
Prabyla į mane iš tūkstančių kapų:

—Kellauk ir nugalėki mirtį
Tu savo žygdarbių nemarumui

(„ P R R “)

S m i l g a

PARTIZANO MŪTINAI

Ak, ateik, motule, vakarą šį ramų
Ir nubrauk nuo skruostų ašarų riasas.
Bet tu neatėisi, tu taip toli, mama!
Neatras! kello per Sibiro taigas.

Rymau vienui vienas, žvaigždės tyllai
mirksel,
Miškas mano namas... guolis, viskas čia.
Ar girdėsi tujen, kai šianakt pravirksi,
Kai krūtinę plėšys ilgesio kančia?

Aš žinau, kančioje tu, rankas užlaužus,
Klyksi lyg žuvėdis mylimo sūnaus
Ir širdis krūtinėj suliepsnos lyg laužas, —
Rūsčios taigos eglės niekad neatjaus.

(„ L V „)

MOTINAI

Kada, Tėviškę puošdamos, vyšnios
Balto muslino skraistėse skęs,
Tu vėl lauksi namolei sugrižtant
Ir sapnuose ilgėsi manęs.

Tik pavasaris kelią mums rodo
Į namus iš žaliųjų miškų.
Juo praeisim... Ir sutemos juodos
Nyks, kaip šmėklos už mūsų pečių.

Dabar lauki, ilgiesi ir rymai
Tu sūnaus, kuris paliko namus.
Juodos rudenio naktys baugina:
Žiburėlis toks menkas — tamsus.

Taip norėtus sugrižti plačialiais,
Akmenėliais nusėtais, keliais
Ir, nušluosčius Tau ašarą vaisklą,
Suramiut ir paguost švelniai!

— Savo Tėviškės laisvę atpirkom!
(Te per amžius ji laimę matys.)
Klaikios sutemos saulėj ištirpę,
Nebaugius jau Tavęs naktimis.

(„ P R R “)

ŽUVUSIŪJŲ BROLIŲ MOTINAI

Tau neplyšo širdis,
Kai sūneliai šeši
Išėjo į mišką negrižo,
Nors bemiegė naktis
Ir aušrinė šviesi
Randa verkiant palaukėj po kryžium,

Linksta malda galva,
Rankšlės supa akie,
O širdyje — viena sielvario marės,
Netikėta — pikta
Buvo tasyk mirtis, —
Į rytojų duris jiems uždarė,

Gal paglostys šiaurys
Tavo plaukus žilus,
Deklių rūkas gal galvą suvystys,
Bet sūneliai negriš
Sakalais per miškus, —
Liūdnas rymo palaukėje Kristus.

Bet neverki, neliūski
Eina laisvė, girdi,
Per mirtim teb'alsuojančias plevas.
Už kantrybės kelius
Visagalis ranka
Vyčių žemėj gyventi palaimins.

Englis

SUIMTAI RYŠININKEI

Pilna smurto žvarbaus,
Kaip lavonas šalta,
Žiema pražūtinga jau balglas.
Greit pavasaris auš...
Tik Tavęs jau nėra...
Ir pėdsakus užnešė snaigės.

Kad mylėjai Tėvyne, labiau kaip save,
Kad nekenčiau smurto ir melo,
Šiaurės vėjų šaly tremtinės Tau dalis,
Kažkur už laukinio Uralo.

.....

Nebėra Tavęs čia...
Nyku, tuščia vieta,
Net ir atminimai nublenko.
Tik prieš aušrą, vakčia,
Paslapčiom iš kažkur
Sapnai ir šešėliai atlanko.

Ir valdenasi Tavo rami šypsena,
Ir skamba ausyse svaigalai
Žodžiai tie, kur tuomet, palydėjus miškad,
Kad linkėjai: „Laimingai, laimingai“.

Lainė moją ranka
Mums, sesute, tačiau
Laimužės pačiai neužteko...
Merga žvaigždės nakčia
Nesvetingo dangaus
Ir viesulai pasakas seka,

Siaučiant pūgoms rūščioms, gal milties
Guli jau ir lūpos sustingę (patale
Bando, prisimintus broliukus miške,
Ištarti: „Laimingai, laimingai“.

.....
Nebevaikščioti Tau
Tėviškėlės keliais,
Nebmatyti jau motinos veldo,
Nebmylėti daugiau...
Palaužta gėlė,
Gyventi vos tik išsiskleidus.

.....
Nors likimo žiaurus pragaištinga šalna
Pakando auksines svajones,
Atminimų žieduos nenuvys niekada
Gėlė Tėviškėlės dirvonų.

(„ P R R “)

A l k u p ė n a s

SESEI

Nekart mačiau žibuoklių jūroj
Išnyrant garbanas gelsvas,
Bet kas iš to dabar, kad žliuriu —
Tavęs jau nieks čia neatves...

Tu negirdi, kaip medžiai šnara,
Kai vėjas drasko jų lapus,
O mums tarp jų ir šiandien gera,
Nes Tu išsaugojai takus!

Linguos čia eglės apšarmotos,
Sustaugo vidurnakčiais vilkai...
Tave atskyrė šaltos grotos,
Už jų Tu karžyge likai...

(„ P R R “)

ŽVAIGŽDĖMS MIRGANT

Regiu — padangėj žvaigždės mirga,
Taip nuostabiai, švelniai...
Kodėl tu, broli, bėrą žirgą
Paglostęs pravirkai?

Ar skubančios jaunystės galta?...
Bet ne, — neatsakyk!
Man jau pasakė žvaigždės baltos
Šią paslaptį nesyk.

Ne tavo juodbėris žirgelis,
Ne tavo čia laukas;
Skurdus benamių mūsų kelias,
Mes tėviškėj — vergai.

Tautlečio šiandien liūdną veldą
Vien ašarėlės plauja.
Į žemę mūs nagus suleido
Kolchoziška šunauja.

Tikiu, dėl to žvaigždutėms mirgant,
Taip nuostabiai, švelniai,
Paglostęs mylimąjį žirgą,
Tu, broli, pravirkai.

ŽUVUSIEMS

Pallkote žemę apverkti draugų,
Negrišit jau niekad čion vėlei,
Stovyklas senas iš girių žalių
Į kitą pasaulį perkėlę.

Garbė Jūs' sklis amžiais, nors daugel
kapų,
Kur ilsisi kaulai didvyrių,
Nežinomais like, — dalta ažuolių,
Lemtis ką iš mūsų išskyrė.

O, motina žeme! Maitintoja mūsų,
Lengva būki savo karžygiams,
O Viešpats Dausų meillogas Jiems bus
Po žemės klajonių ir žygių.

(„ P R R “)

69ab

PARTIZANUI

Tu nemanyk — jei ginklas Tau iškristų,
Kad žemė jį aptrauktų rūdimis,
Kad Tavo jaunis brolis neišdrįstų
Kovoti juo dienom ir naktimis.

Tu nemanyk — jei Tau širdis nutiltų,
Kad vienišas paliktumei smėly,
Kad ateity paminklas neiškiltų,
Kad nenukristų ašara gaili.

Tu nemanyk — jei jau lemtis įvyktų,
Kad dainiai prisikėlusios tautos
Žyg'us Tavrosius užmarščiai paliktų,
Kad nedainuotų Tau šlovės dainos.

(P .)

70

É g l i o

KOVOS BROLIUI

Kai, Tėviškel šaukiant, palikę namus,
Kovon pasiryžom ne vlenas,
Kautynės ir vargas užgrądino mus
Kiečiau, negu paitrankų plienas.

Juk laisvės keliu mūsų žingsnius pirmus
Įprasmino krite karžygiai,
Ir mellė šalies veda pergalėn mus...
Aukščiausias palaimins šį žygi.

Tad tęskime kovą suglaudę gretas
Prieš smurtą ir šiukščią apgaule,
Be baimės pirmyn, jei ir žūsime katras, —
Kitiem patekės laisvės saulė!

(„ P R R “)

KOVOS BROLIUI

Nukamuotas, kaip aras benamis,
Į gimtinę kai grįši kada,
Sutiks tave tik gluosnis pasenęs
Ir vėjas rudens gedulinga rauda.

Veltui šauksi sugrižęs: — Mamyte...
Aidas belsis belaugiuos namuos.
Iš namų ji kaip paukštė išvyta,
Kas ją vienšą varge paguos?...

Ir skaudu. Galvą nėra kur glazsti...
Ar supræs šitą skausmą naktis...
Kur nueisi ir ko pasiklausi —
Gal motutė užmerkė akis?...

Iš gimtinės tau nieko neliko,
Paskutiniai dar draikos šlauda!...
O ruduo čia ant vieškelio pliko
Ir nearti, išvargę laukai.

Jie dar ilgisi rankos artojo,
Žemė laukia vienturčio sūnaus.
Neliūdėk! Aušta laisvės rytojūs
Ir jaunystė dar laimę sugaus.

PER MIŠKĀ...

Per miškā dainuodamas prafekta vējas,
Paliesdamas egliņu viršūnes sparnu,
Giria ima gausti — tai vētra artēja,
Už valandos siaus čia visu smarkumu.

O tarp dainos vējo ir miško ošimo
Girdēt lyg rauda ar lyg verksmas žmogaus!
Sesutē tai verkia liūdņa, nusimīnus
Prie aukšto kapello brolelio brangaus.

Dar vakar jis buvo tarpe ginklo broliņu
Gyvybės ir mēlles pilna širdimī,
Šlandien slegia kūnā jau jo šaltas mollis,
Šlandien jau užgesē jausmai jo karšti.

Išnešē lavonā nakčia iš kautyniņu,
Palaidojo broļiai žallajam miške.
Sesutē, šią liūdņajā gavusi žiniā,
Prie kapo brolelio atbēgo slapčia.

Ir verksmas mergaitēs girdētis pro vēja,
Ir egliņu raudoj gili jaučias kančie,
O miškas vis gaudžia... Tai vētra artēja,
Netrukus visu smarkumu siaus ji čia.

(„ P R R “)

Had

— 20 —

J a z m i n a s

PRAKEIKIMAS

Vilku sugrauščiau išdavikus,
Liotu sustaugčiau ant jų kapo,
Kad trenktų tuos perkūnas,
Kur už skatikus

Tėvyne,

sąžine

ir sielą

Budeliams yra pardave.

Už brolius sušaudytus,

Seseris išniekintas

ir ištremtus tėvus

Ugnis,

nei rankos sukaustytos —

Nesulaikys,

Bausmė pelnyta

juos užgrius.

Mūs žemė ašarose

ir kraujuje

įmirkus

Jiems keršto šaukia, —

Tegul visi jie

mirties agonijoje

Pasigailėjimo nelaukia!

Nuvargus,
iškankinta žemė
Kraiyis
net jų kūnų:
— Gana,
gana skausmų,
nelaimių
jie man nešė,
Aš jų priimti — negaliu!
Vilku aš griaušiu išdavikus,
Liūtu sustaugsiu ant jų kapo,
Telydi juos pasaulio prakeikimas,
Pakol neliks ant žemės
jų nė kvapo!

archyvas (L V •)

PASKUTINĖ PAREIGA

Prieš mus — sodyba. Šventiška! ramios obe-
lų šakos linksta žemyn ir tarsi glamonėja nuo senat-
vės pakrypusią tvorą. Pasiskleidžiam: aš su Dagiu
slidinėju lietaus nusklidintu taku. Staiga tylą perplė-
šia šuns balsas. Ilgas, kartais net pereinas į kauki-
mą, lojimas nuskamba laukais, atsimuša pamiškėje
ir vėl grįžta atgal, sukeldamas kaimyninių keturkojų
pritarimą.

Triukšmo pažadintas pasirodo iš trobos šelmi-
ninkas. Jo veldas išbalęs ir ne be reikalo.

— Visur pilna rusų, slankioja pagiriais, — dre-
bančiu balsu sako jis, — mus šiandien krėtė... ir
kaimynus...

Susirenkam trumpam pasitarimui.

— Toliau eiti rizikinga, grįžtam atgal, — siūlo
Dagys, mes pritariam.

Tik dabar pastebim, kaip įkyriai šviečia mėnu-
lio kamuolys.

— Kad taip ji kokia skara uždengus, — lyg pats
sau pasako kažkas iš mūsų.

Nėkas neatsiliepia. Čia pat ir juodų eglių sic-
na. Pasiskleidžiam. Dagys, kaip ir visuomet, eina
pirmas. Stipriai spaudžia ginklą, o akys, rodos, kiau-
rai sminga į juodą miško tamsą.

Ugnies liežuviai, šūviai, raketos — viskas akl-
mirksniū susimaišo neišskiriamam šviesos ir trenks-
mo sūkury. Šuolis ir automatiškai krintu į vėgą.

Greit apžvelgiu prieš save: rusų nematyti — jie šau do iš miško. Pasinaudodamas tarpais tarp vienos gėstančios ir kitos naujai iššautos raketos, metuosi tolyn nuo šios mirtį nešančios vietos. Po kelių šuo lių pastebiu šalia Dagį. Metras po metro priešas lie kasi užpakaly.

— Dabar jie mums nepavojingi, — sakau links mu, bet vis dar virpančiu nuo susijaudinimo balsu ir staiga, pažvelgęs į Dagį, nutylu.

Kažkaip keistai svyruodamas eina jis grėta.

— Mane kliudė, — daugiau jaučiu, negu girdžiu tylus jo žodžius.

Apkabinu ir vedu. Avižų stiebai pinasi apie ko jas — sunku eiti. Greit Dagys visiškai sustoja... Aš palmu jį už pažastų ir nešu tolyn, tolyn nuo šio pragaro.

— Turiu būtinai išgelbėti draugą, būtinai rei kla gelbėti, — lyg plaktuku kala galvoje.

Upeilikščio pakrantės žolėse padečiu sužeistąjį. Aš ir pats jau pavargęs. Žvelgiu į jį — kraujas spro vele sunkiasi pro švarką ir teka žemyn, atrodyda mas mėnesienoje, kaip tirštas, juodas rašalas. Mirti nas kliudymās į pilvą.

— Broli, nušauk mane, — maldauja Dagys.

Aš tylu. Aš negaliu, niekaip negaliu šauti į sa vo geriausią draugą.

— Dar mudu eisim... išgysl... — padrikais žo džiais bandau drąsinti.

— Ne, aš jau nebegyvensiu, — Dagio balsas tvirtėja, — bet priešas manęs gyvo nepalms. Savo

JŪ PASIAUKOJIMAS

Nebylios nakties sapnuose paslaptinai dar skendo Pūsčia, slėpiningoji šarūniečių buveinė. Buvo tylu ir ramu. Jokio ošimo garso nebuvo, sustingęs miškas miegojo. Tyrame danguje jau pradėjo gesti nakties palydovai — žvaigždės. Artėjanti aušra vis labiau ir labiau negailėstingai balino spindintį ju sidabrą. Kruvinai žaruoja, paraudęs rytinis dangaus skliautas lyg pranašavo kažką tai kruvino, baisaus...

...— Taip, jau rytas... Aštuonios be dvidešimt minučių, — pažūrėjęs į laikrodžio rodyklę, sau tyliai pratarė kovotojas Dikas.

— Tegul dar pamiega, kol aš užbaigsiu savo eilėrašį.

Ir vėl tęsia savo kūrinių, eiluoja eilėraščio eilutes.

— Mamai Mamai Ateinu pas tave, — išsiveržia virpas balsas iš miegančio kovotojo lūpų.

— Ko tas Vėjūnas taip blaškosi miegodamas? Ką jis tokio susapnavo? Mamą mini. Žuk jo motina jau seniai yra mirusi, — vėl pats sau tyliai pratarė kovotojas Dikas, atitraukęs savo įbėstas akis nuo rašomojo eilėraščio ir žvilgtėrėjo miegančių pusėn, iš kur girdėjosi balsas.

Virpas balsas ne iš kūdikio, o iš vargo, skaus-

74ad

mo ir žūtbutinių kautynių nubučiuotų kovotojo lūpų. Tas — „Mama! Mama! Ateinu pas tave“, Diką nukrėtė iki pačių sielos gelmių. Tas virpėjimas užgavo jo visas sielos jautriausias stygas, kurios virkdinančiomis gaidomis pravirko.

Paminėtas taip brangus mamos vardas, kurį ištarė tokio pat, kaip ir jis, vargo sūnelio — partizano lūpos, jam priminė skaudžią prabėgusių vergovės dienų praeltį, atgaivino visa tai, kas buvo susiję su tuo brangiu vardu, o visa tai buvo taip skaudu... Kiekvieno prisiminimo šapelis jam varstė širdį. Jis prisiminė savo jaukią, beržuos paskendusią sodybą ir kaip jis su broliu ją apleido, palikę joje ašarojančią mamą, jaunąjį brolių ir seserį... Jie stojo į kovą, o pasilikusius — mamą ir brolių okupantas išvežė tremtinių keliais...

Skaudu jam tapo, kai iš prisiminimo nuotrupų va'zduotė, prieš jo valią, sudarė tokius šturpius vaizdus: kaip okupantas sunaikino jo gimtąją sodybą, kaip jie kankino namuose paliktą žilagalvę mamą.

— Ak, kiek ji turėjo panešti kančių, — atsiduso skausmo pagautas Dikas. Ją daužė, stumdė, pargriuvusią spardė, už plaukų tāsė, sušaudymui prie sienos statė, vežė į MVD — istų kankinimo rūsius; ten pakankinę paleisdavo ir vėl atėję daužė, klausinėdami kur sūnūs ir įsakię juos atvesti.

— Kur ji dabar? — įsirežė galvoj mintis.

— Sibiro tyruose vargsta, braidžioja skurdo ir ašarų klane... Neateis nei pas mane, nei aš nuelsiu pa ją. Ji ten, o aš čia...

75

... — Bet kas tai? — jo ausis pasiekė kažkoks neaiškus, tik gana gerai įgudusiai ausiai pagaunamas, įsalusios žemės dundėjimo garsas.

Nutraukęs savo slaudžias mintis, Dikas ėmė klausytis.

Dundėjimo virpėjimas pasikartodavo ir vėl nutildavo.

— Vyrai, — kreipėsi Dikas į pažadintus iš miego kovotojus, — būkite pasiruošę, atrodo, jog kažkas tai artinasi prie mūsų slėptuvės. Gal būti jau čia pat mūsų tautos budeliai. Gal jiems žinoma ši slėptuvė? Jas anga gali būti tuojau pat atplėšta ir mes visi žuvę. Tuo atveju aš su Kiele pasilieku, o jūs abu, Vėjūne su Mižinu, bandykit pro atsargioji išėjimą.

Be žodžių visi trys kovotojai suprato pasiaukojantį Diko planą: pasilikus iššokti virš slėptuvės ir patraukti, nors kelioms akimirkoms, į save visų apsupusių kraugerių akis, kad tuo pasinaudodami kiti kovotojai galėtų pabėgti pro esančią kitą, atsarginę angą.

— Aišku? — ramiu, malonia savo žvilgsniu apmesdamas visus tris kovotojus, paklausė Dikas.

— Taip, — už visus atsakė Vėjūnas ir kreipėsi į Diką.

— Bet leiskite, vade, Jūsų ir Kielės vietoje pasilikti mums: man su Mižinu.

— Ne, — ištarė Dikas.

— Tačiau mes pasiliksim, — nenusileido Vėjūnas.

75 ad

— Taip, — teisingai, Vėjūne, mes, — patvirtino iki šiol tylėjęs Milžinas ir tęsė toliau, — Jūs Dikai ir Klele, Tėvynei savo gyvenimų atnešit daugiau naudos.

— Tššš, — nutraukė jį Klelė. Girgžtelėjo sniegas ir pro oratraukį pasigirdo duslus balsas — „zdies“.

Visi keturi kovotojai pažvelgė į vienas kitą. Miltis buvo čia pat.

Sujudėjo slėptuvės anga ir šalta oro srovė įsiveržė į vidų.

Nedelsiant nei akimirkos reikėjo veikti: arba pačiam spausti prie krauju pritvinkusio smilkino vamzdį, arba stoti į žūtinę kovą.

— Sudiev, broliai, mieli kovos draugai, — ištarė kovotojas Dikas ir buvo bešokęs iš slėptuvės pro angą.

— Ne, vade, mes, — pašoko Vėjūnas, o paskui jį ir Milžinas.

Ginčytis nebuvo kada. Pažvelgęs į Vėjūną, tvirtą augalotą, juodbruvį jaunuolį, išskaitė iš jo veido nepalaužiamą pasiryžimą. Tas pat buvo ir su Milžinu, kurį Dikas pažino jau nuo pat pirmųjų laisvės kovų dienų, kaip atkaklų kovotoją. Suprato, jog nei kovų užgrūdintasis Milžinas, nei jaunasis kovotojas Vėjūnas, kuris vos keli mėnesiai kaip partizanų greitoji, savo sprendimo nekels; turėjo pasitraukti, nusileisti Vėjūno ir Milžino valiai, paklusti jų. Dikas su Klele paliko paslaukojusius kovos draugus...

Nuo automato šūvių serijos nusikeikę sudribo angą atidarę mongolai, Milžinas su Vėjūnu jau buvo

virsuje.

Tekančios saulės spinduliai, prasiskverbę pro sneudžiančio miško šakas, apliejo juos savo įstabia šviesa ir jie atrodė, kaip pasakų didvyriai. Bet tai ne fantastiškų pasakų didvyriai, o Vėjūnas su Milžinu, Lietuvos žemelės paprastų artojų sūnūs, nugalėję mirties baimę ir dviese stoję prieš pavergėjų būrius į didingą, pasiaukojančią kovą — tai iš milžinkapių pabudę lautos milžinai!

Keliasdešimt mirčių nešančių glukių vamzdžių nukrypo į juodu ir dar daugiau prisiplojusių prie žemės žudikų akių. Žudikai buvo laukinių jausmų užvaldyti ir juose degė tik viena mintis — žudyti. Jie troško kraujo.

— Valio Lietuva! Šalin pavergėjai! — nuskrido iš Vėjūno ir Milžino lūpų.

Sūklus palydėjo granatų sproglimai ir šūvių paplūpos. Aidu atkartėjo juos miško giluma. Krūptelėjo pažadintos pušys ir eglės, ir per jas nusirito ošimo banga. Už praskubančio pilko debesėlio pasislėpė akimirkliai tekančioji saulė, tarytum baimindamosi dėl pralieto nekalto kraujo... Ir krito Vėjūnas su Milžinu suvarstyti budelių kulky. Krito kaip pakirsti ažuolai į baltąjį sniego patalą.

Aidint šūvių ir granatų sproglimo garsams, Dikas su Kiele iššoko pro kitą slaptąjį išėjimą. Čia aplinkui įsikusę sniege gulėjo kraugeriai, okupantai, bešaudą Vėjūną ir Milžiną. Šis išėjimas kraugeriams nebuvo žinomas ir dėl to Kiele su Diku pasirodymas jiems buvo nelauktas. Kol susigriebė žudikų gauja

76 ad
Kielė ir Dikas, apipylę kulkų lietumi arčiausiai gu-
linčius, dingo miško glėby...

Įkandiu palydimi šūvių, jie veržėsi į gyvenimą.
Per kitų pasiaukojimą jie nešė savo gyvybes. Ne
nuo mirties jas nešė, nes didvyriai mirti nebijo, bet
Tėvynei, Tėvynei, kad ją galėtų vesti laisvės keliais,
ne savo nemirštama didvyrių dvasia, bet savo dar-
bais ir žygiais. Paslaptingoji Pūsčia savo tankiais,
tamsiai žaliais pušų ir eglių vainikais juos paslėpė
nuo piktų kraugerių akių ir atidavė gyvenimui.

Galliai ošė šūvių pažadintas miškas. Miglotomis,
nebyliomis akimis išnirusi saulė, iš už ją pridengu-
sio debesėlio, liūdnai žvelgė į sniegu padengtą žemę,
kurioje yra tiek daug žiaurumų, kur buvo pralietas
nekaltas kraujas.

(„ P “)

GAILUTĖ

Geru rogių keliu švelčiu į mišką. Nebe reikia lo — pas brolius! Ne tuščiomis — su laiškais ir paketais.

Gražus miškas ir žiema. Ant eglių šakų susiklostęs sniegas žiburluoja lyg naktis žvaigždutėmis. Miško tylą mane buria. Kur-ne kur prabėgta kiškio, laputės, smailakojės stirnos. Niekas negali pagalvoti, kad tokiam tyliam miške gyvena partizanai. O tik už keliuko jų stovykla!

Arklį rėšu prie eglės. Jaučiu, kad mane kažkas seka. Tai budrus sargybinis. Seniai jis mane pastebėjęs. Sveikinamės.

— Nesušalal?...

— Kurgi čia!... ir apstuldyt nespėjau! Vėžiutas netrunki. Jūsų šaltis kaip nesugnaibo?!

— Kai per dieną metrą malkų sukūrenam, tai ir miškas atšyla!

— Gal ir man kokta pupa atsiuntė?... — suklegėjo, subruzdavo stovykla.

— O kaip gi pats savos barzdos nenušalal?

— Tikrai, ir aš galvojau, kad šaltukas mano rudę prisisiūs sau...

— Tai mūsų bičiuliai, — rudabarzdė juokiasi, į žyles ir pykštukus žiūrėdamas, — ne gana, kad stovykloje jiems trupinių iki valios, jie dar vagiliauja iš arklų avižas, taip pat ir prie lašinių taikstosi prisigauti,

77 ad
— 00 —
Tiesa, viena zylė, ant sušalusios palties outū-
pus, iš visų jėgų ją kapoja.

— Į jų drąsumą žiūrint, net sunku suprasti, ku-
rie tikresniais šeiminiškais stovykloje jaučiamės...

Rudabarzdį palikęs su paukšteliais džiaugtis,
žengiu į būstinę. Rankos — vien rankos... bet prasi-
žiūrėjus ir veidų bent penkiasdešimt. Naujienų čia
reikia vežimo — per šalčius niekas nesilanko. Jomis
apdovanojęs, apdovanotas ir aš į namus grįžtu — ve-
žuos lietuviškos spaudos.

Prie smagiai liepsnojančio pečiaus, dargi po žy-
glo ypatingai malonu sekmadienio pavakarys leisti.
Tarp sesučių ir Gailutė.

Namiškių prašomas, pasakoju apie miško gyve-
nimą. Jaunimas labai jau norėtų dąslių zylučių pa-
matyti. Man baigus Gailutė apie savo gyvenimą pra-
deda.

— Iš namų leido viską pasiimti, bet į vagonus
išnešėm tik tai, ką ant savo rankų pakelt galėjom.
Dėl to privažiavus Vitebską, privažiavom ir badą.

Tevelį atskyrė iš karto. Likom mamytė, senele
ir aš su broliuku. Senele ir mamytė sirgo. Maisto
nėra. Pradėjom prašyti pržiūrėtojo, kad leistų jo nu-
slopinti. Po kelių prašymų išleido, įsakydamas po 20
minučių grįžti. Išėjus iš vagono, pirma mintis bu-
vo — bėgti. Bet kaip paliksi bergaučias mamytę su
senele! Nusipirkę rusiškų lepioškų, grįžtam. Užge-
riant vandenių, tai skanumynai! Dailiamės jais ir su
tais, kurie jau visai silpni, kurių neleido iš vagono

išeiti!

Po kelių mėnesių tikrai sunkios kėlionės pasiekiamam Altajaus kalnams. Gamta graži, bet mums terūpė jo duonos plutytė. Paleidžia. Kurkitės, kaip kas išmanoti!

Už rūbus išsikeičiam du krepšius bulvių. Jas pasisodinam. Su nekantrumu laukiame derliaus. Bet nerulaukiame... Matydami, kad lietuviai ir čia nori gyventi, viską palikus, įsako važiuoti toliau.

Su gaisresčiu paliekam taip sunkiai gautas nusi-pirkt bulves. Veža į šiaurę. Po kelių savaičių važiamas išlaipino ir suvarė į barakus. Jei nori nuo bado alsiginti, tenka eiti už 18 km. kirsti mišką.

Mamytė į mišką eina. Uždarbio jokių būdu ne užtenka maistui. Už jį praandam paskutinius drabužius. Silpnesnieji miršta. Mamytė iš miško grįžta su šlapus, sušalus. Kritus ant narų užmiega, kad negalio prikelti iš žolių virtos sriubos valgyt.

Mirusių lavonai ant laukų pūva. Plečiasi ligos. Bet rusai į tai nė mažiausio dėmesio nekreipia. Pasiekė liūdna žinia — bado ir kančių neišlaikęs, mirė tėvelis. Badas kaskart labiau spaudžia.

Brolis iš kažkur sužino, kad už 20 km. yra pa dvėšęs arklys. Mamytei išėjus į mišką, su broliu išėinam bent kasnelį mėsos parsinešti — norim pradžiugint motulę!

Kėlionės tikslą pasiekiam — kažkas prie griovio juda! Įsižlūrim — žmogus! Mus pamačius bėgo. Jis irgiėjo maisto parsinešti. Mus įtarė esant enkavedistais, kurie maisto ieškančius šaudė. Krunkiančių

78ah
varnų pulkas mus prie galutinio tikslo priveda. Augas nubaidę, atsikertam apgraužtą kaulą.

Nors prie kaulo tos mėsos nesimato, tačiau smagus žygiuojam į namus. Iki vakaro pasiekėm ir baraką. Tikrai nudžiugo mamytė, sužinojusi, kur buvom, ką parsinešėm. Verdam. Labai neskanūs garai nuo pašvinkusios mėsos, bet po kelių valandų pas mus šventė... mašiname badą! Nors ir dvokia, bet tik ne badas... tai — mėsa!

Kitą dieną vėl buvo šventė, kai su broliu išvaikščioję 20 km., radom pusantros bulvės. Bet mus vėl toliau į šiaurę veža. Kellionės ir bado neišlaikius, miršta senutė.

— Varnoms mėsos bėsi! — jos lavoną iš vagono išmesdami, rusai juokias.

Po to mamytė pasidarė dar liūdnesnė. Pradėjo sirgti. Jau savaitė kaip serga, — turbūt, šl. tinė! Nuo šitos ligos kasdien vis daugiau žmonių miršta. Bal-su žiūrėti į likusius našlaičius!... Ir jie už kelių dienų mirs... Bet, regiu, greit ir mes našlaičiai! Iksime...

Antras mėnuo kellionės. Privažiavom jūrą. Atmintina, žiauri diena... Merdinčią mamytę sargybiniai numeta ant kranto. Mus, alpstančius, suvaro į garlaivį.

Ilgai su broliu žiūrime į mumų taip brangų krantą... apsikabinę verkiam... paskui, neatsimenu...

Jakutija. Koks niūrus ir baises kraštas! Koks gamtos šaltumas! Jakutų relas kuris išgyvena ilgiau 25 metų. Daugumas jų serga džiova. L'goniat,

išgelte, lyg šešėliai čia žmonės vaikščioja.

Karvės čia visos irgi džiova serga. Ir koks blaivus paprotys čia: pienul parduoti indus iš karvės mėšlo šaldo...!

Mums, šiltesnio krašto žmonėms, tas klimatas dar daugiau pavojingas. Sako — vieneri metai čia gyvenimo žmogaus amžių penkeriais metais sutrumpina. Aš savo gyvenimą būsiu patrumpinus penkiolika metų, nes trejus metus Jakutijoje išbuvau.

Kiek palaikę gyvulių fermoje, nuvežė į Jakutsko miestą. Čia radome ir daugiau lietuvių. Už kelis šimtus iš Lietuvos prisijusių rublių sukombinavom ekskursantų dokumentus. Vienas lietuvis turėjo gerą pažintį su lakūnu. Už gerą atlyginimą šis pasižadėjo mus atvežti į Maskvą.

Lėktuvu kelionė truko tris dienas. Ekskursantų dokumentai padėjo, kad per tris mėnesius iš Maskvos ir Lietuvą pasiektume.

Gailutė pasakoti baigė. Bet jos akyse ne kartą sužibusios ašaros mus ilgai dar prašo prie tremtinių dalios parymoti...

Nors šalta žiema... nors mirtimi pavojai siaučia, bet čia — dar Lietuva!...

Visiems nuėjus poilsio, išsilimu vado duotus lai kraščius.

— Broli! — pajutęs ant pečių rankas, girdžiu dvylikmetės pusseserės Gailutės balsą, — aš jutau, kad šiandien skaitysi lietuvišką laikraštį, Broliuk, būk geras, paskaityk ir man, ką kalba partizanai...

— Arvydėl... juk tu mane pas juos nusivešli?

Būk gerutis... Aš tik vieną, nors vieništelį karį noriu pas partizanus pabūti! — pro apšalusius langus prašantis sušrai, davė įsakymą ta, kuri penkiolika metų už save vyresnė buvo.

Šiandien Gailutės įsakymą išpildžiau, bet... argi aš galėjau pasirodyti prieš vyrus, kad, taip rimtai vaikui žiūrint į gyvenimą, reikia ir man ašarą nusilšuostyt... aš, už eglutės pasitraukęs, sekiau Gailutės ir barzdotų vyrų kalbas apie Lietuvos gyvenimą.

Grįžtant į namus, Gailutė paprašė prisėsti. Pavasario saulei tekant, ji suaugusia kalbėjo:

— Juk negalima nepailsėjus iš naujo gyvenimą pradėti!... gyvenimas, su nauja viltimi į laisvę žengiant!...

(Iš Tauragio atsiminimų.)

(„ P R R “)

UŽPIRKTOS MIŠIOS..

Kaip kolchoznieko rytas, apsinukęs dangus. Blėsteri saulutė pro kurį nors debesėlį, tai vėl, žiūrėk, už kurio nors kito užlindus mūrksio pasielėpus. Šlapias palaidines vėjas drėbdamas prie kūno, iki dantų perštėjimo visą šurpulį ais nukrečia. Tik atsigulus, kai po palapine garai iškyla, jauku, kaip tvankią vasaros dieną per atlaidus įsibriovus mažoje kaimo bažnytėlėj.

Prie lauželio stovyklos budėtojas ir piktos nuojautos šturpinamas aš — Linas. Apsinatūstinėjęs apie stovyklą, įvizgino brolienas.

— Kas naujo, vyre?..

— Nieko, kaip paprastai... Ramu pas mus... — akių nepakeldamas svečias į klausimą atžliaugsi.

Staiga budėtojas pastebi už eglutės besisilepiančią žmogų.

— Žmogus!.. Su šautuvu!.. — riktelį budėtojas, skubiai vyrus keldamas.

Užverda miškas, kaip raganoms į puotą sujojus medžius rauna. Ar buval, žmogau, naktį miške, kai audra medžius rauna, kai neperstojantis perkūnas ažuolus skaldo, kai vien užimas ir žmogaus sąmonė tėve kaip vabalą sutraiškyti veržias, o tu net nežinai, kur ta šiaurė gali būti, iš kurios pusės žmogaus akimis saulė teka?.. Čia klaikiau,, Čia — išdavi-

Kaip žiemos pūga, ruskliai į stovyklą griūva. Jų kaukimas užrėkia ir dangaus keršto šaukiančius kulkosvaidžius ir širdį draskančius automatus. Kas šliauždamas, kas ropodamas tik ginklą, vienintelę šios valandos jaunų paguodą, griebia ir metasi lietuvis į kovą, į gyvenimą, į laisvę, mirties slaubą nugalėjus.

Ruskių masės privežtos. Vieniems draskantis priešmirtiniuose skausmuose, antri žmogaus kraują užaodę, žmogaus kraujo troškulių slunta... Kaip kalnas virsta ruskliai savo troškulį sotinti...

— Broliai!... Kovodami gyvenimą laimėsime!... Miškuose aidai mūsų komandos žodžiai. Lyg kovos ugnim malšina rusišką troškimą ir žingsnis po žingsnio, šuolis po paleistos serijos, pro ugnį, brolio auką, Lietuvos sūnų Motinai gyventi veda...

Kastytis kraujuose paplūdęs... Kažkurio iš mūsų siškių priešmirtinis sudejavimas širdį man skausmu pervėrė...

... — Nepalik manęs gyvo... — Kastyčio meldimas pro tą ugnimi užpila. Ten per daug jau piktas iš dešinės pro tą kausto... Trenkiu seriją į kamuolius virstančius dūmus ir kulkosvaidis virsta be valios.

... — Broliai, priesaiką privalai tesėti... Nauja banga ruskiams pakilus, maldos žodžiai liejasi...

Bejausmė serija ruskius atoslūgiui verčia...

— Viešpatie! Broliai!... Tik tuo tavo gyvenimas nuo ruskių išgelbėti tegalima...

Neskėlimas, į smegenis perkūnas trenkia. Automatas aisisako veikti! Ruskliai keliai ir veržiasi pr-

myn, prie marės, prie brolio!...

... Jau virpančia ranka ištaisau automata — prieš ruskius veikia, kaip **veikės**... O mano Dieve!... Tik Tau savo pomirtinį gyvenimą aukoju!... Kastyti, bandyk šliaužti... Aš tave ginu... Tik po ilgesnės serijos atsilrenkęs diskas į automata iškrita. Regiu, karžygiais už visus aukojas Gailūnas ir Glutvytis, jie savo pavyzdžių ir žodžio valia brolius iš kovos lauko karžygiais veda. Perdaug jau savas vienas iš jų... Tik žmogaus valios įsakymu pirm manęs šliaužia Kastytis. Vienam privalau padėti greičiau iš kovos lauko pasitraukti, kitiems — įmanomu momentu pakeisti kovavietę...

... — Mano šoviniai baigiasi... šliaužiu prie Kastyčio... Jo dešimtakas vienintelė mano viltis slaugi nuraminti... Praeina pro veidu žemyna gultoti. Kastytį pavijęs pajuosiu jam nukirstą ranką ir skubam bent kiek nuo kovos lauko pasitraukti. Jo parabelis, kuriuo jis bandė nusišauti, užsikirtęs. Duodu jam savo ir ... į gyvenimą... kautynių pagalba...

Tik Dievas mūsų tikroji prieglauda, — vien švilpimas ir ruskių keikimai aplinkui tesigirdi, bet mūsų gyvenimas nuo jų akių uždengtas. Dievas vienintelė suželstojo stiprybė, — mirtinų žaizdų suafžytas tylus meldžia Viešpatį, kad įstengtų tamsios nakties sulaukti...

— Brol, kodėl manęs nenušovė!... kaire ranka parašytą man raštelį pateikia...

... Rieda ašaros tikrais deimantais Kastyčio ir

81a
mano veidais... Regiu... Jis tylia Visagaliui padėkos maldą slunčia... Tylus ir ramus jis, kaip tik gali būti tokiu Lietuvos partizanas... Jo ramumo veikiamas ir aš užmiegu Lietuvos partizano miegu...

Jau žinomos ir kovos smulkmenos, — pasiaukojimas už artimą grūmėsi su stichija. Tiek gausias jėgas ruskliai suvežė tik tada, kai aiškiai žinojo, kad čia jų ne eilinis laimikis...

Broliai!... Mums mišios iš anksto užpirtos buvo... Mus išdavė tas, kas lengva širdimi Lietuvai prisiekė savo gyvenimą... Jis pasididžiudamas savo širdyje savo didybe nepasijuto, kaip save išdavęs, savo tautai išgama paliko...

...Šventoj kovoje kritusieji broliai!... Jūsų pasiaukojimas mums leido tęsti priesaiką. Brolio gyvenimą nuo pražūties išgelbėjau... Padėjote, broliai, man tęsėti mūsų pradėtą žygį... Aš nežinau, kad ir už jus turiu gyventi Lietuvai...

(„ P R R “)

PAAIŠKINIMAI

Šiame leidinyje talpinami kūrinėliai yra paimti iš įvairių kitų LLKS org. vienetų leidinių, kuriuose jie buvo jau anksčiau atspausdinti. Todėl po kiekvieno jų yra sutrumpintai pažymima, iš kokio leidinio jie yra paimti.

Žemiau pateikiama tų sutrumpinimų reikšmės:

- „PRR“ — Prie Rymančio Rūpintojėlio (LLKS visuomeninės minties organas),
- „P“ — Partizanas (Pietų Lietuvos Srities organas),
- „LV“ — Laisvės Varpas (Kęstučio Apygardos organas),
- „U“ — Ugnis (Kęstučio Apygardos partizanų organas),
- „MG“ — Malda Girloje (Žemalčių Apygardos visuomeninės minties organas).

TURINYS

1.	Redakcijos žodis	3	psl.
2.	Pūga Pavergtai Tėvynei	5	
3.	Keranas Tėvynei	6	
4.	Diemedis Lietuval	7	
5.	Keranas Mes Nemirę	8	
6.	Ažuolas x x x	9	
7.	Ėglis x x x	10	
8.	Ėglis Pogrindžio Žodis	12	
9.	Nerimas Vėlinės Miške	13	
10.	Smilga Partizano Motinai	14	
11.	Vytenis Motinai	15	
12.	Naglis Žuvusiųjų Brolių Motinai	16	
13.	Ėglis Suimtai Ryšintinkai	17	
14.	Alkupėnas Sesei	19	
15.	Samana Žvaigždėms Mirgant	20	
16.	Oželis Žuvusiems	21	
17.	Uosis Partizanui	22	
18.	Ėglis Kovos Broliai	23	
19.	Diemedis Kovos Broliai	24	
20.	Ėglis Per Mišką...	25	
21.	Jazminas Prakeikimas	26	
22.	Algirdas Paskutinė Parelga	28	
23.	Ainis Jų Pasiaukojimas	31	
24.	Tau agis Gailutė	37	
25.	Linas Užpirtos Mišios	43	
26.	Pasiskundimai	47	

85

E-PARTIZANŲ
archyvas